

# SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

## Előfizetési árak:

Egész évre — — 240 L | Negyed évre — — 60 L  
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — — 6 „  
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.

Felelős és főszerkesztő: Dr. BOCZ SOMA  
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.

Mindenemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.  
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

## Egy kis parfümös párhuzam.

A Franciaországból irányított általános világ dekádencia és laza erkölcsiségnek egyik legnagyobb diabolusza, tudvalevőleg: Coty, a francia parfümgyáros. Ez az ur a társadalmak, családok szerteszélesztésének a legveszedelmesebb izgató szereiből töméntelen milliókat szerzett. Ugy látszik, hogy az általános erkölcstelenség teljes mezítelensége felé vonzó ruzsnak és pillafestéknek gyártója nem elégszik meg a maga bődösségig beparfümözött, biborba áztatott milliárdjaival, mert politikai aspirációi is vannak a modern tetovirozás ördögi mesterének.

Természetesen a pipere lovag is mit tehet mást, mint hogy felcsap szélső francia nacionalistának és a politikai karriert az uszításon és aljas rágalmazáson kezdi. Mint laptulajdonos és pennával is ügyetlenkedő bőrkence-vegyész a politikába is beleviszi a dekádencia bomlasztó festő-anyagait, az elfogultságnak fertelmesen bűdös, raffinált illatszereit. Egy vezércikkert irt a maga lapjában a francia pénzügyi helyzetről s ebben a cikkben megemlékezett minden állam finánciális ügyeiről. Az illaktól bűdös, festékes vezércikk, mint egy fertelmesen pirosra-tetovált francia

politikai kokottnak szája, ilyen aljasságokat lefetyelgetett a világ fülébe Magyarország felől:

„Ami Magyarországot illeti, ennek hirhedt pénzügyi vezetői vannak. Nem csinálhatván pénzügyet, nem lévén hozzá semmi alapja, hamis bankot gyárt. És csábító alkalmoszerűséggel, hamis francia pénzt gyárt, éppen akkor, amikor a francia frank 15 centimes körül jár. A cél világosan kiteszik. A többi magyar pénzhamisítások: szerb, román (!) és cseh (!) pénzek hamisítása nem más, mint alibi bizonyítására való próbálkozás. A frank van itt célba véve: mikor valamely pénz oly közel van az elbukáshoz s fel van hiva rá az egész világ figyelme, hogy gyanakodjék e pénzre, akkor majd az egész világ bizalma megrendül. A titkos infláció után ott van a nyíltan bevallott belföldi infláció s a fondorlatos külföldi bankosziporítás, hogy elpusztítsa a frank iránt még megmaradt kis bizalmat.

— A bűn megfogamzott, a magyar kormány környezetében hajtották végre, s valamennyi bűnöst kihuzták a büntetés alól láthatatlan befolyásra, az egésznek a felelős feje még eljött ülészen Genfbe, emelt homlokkal, leülve szemközt a mi külügyminiszterünkkel,

a francia küldöttség fejével és egy szó tiltakozás se emeltetett ebben a gyűlekezetben, amely még számot tart rá, hogy némi példát mutasson valamelyes tisztességre... S amellet meg ott van Párisban Magyarországnak egy követe, aki élvezi a követeknek kijáró privilégiumokat és Franciaország, amely annyi sértést tapasztalt az utóbbi hónapok alatt, még mindig nem tudja, hogy vajjon kormánya megteszi-e a francia becsületnek megfelelő büntetőlépéseket ezek ellen a cimeres tolvajok ellen.“

Ez volt a hiteles szövege a magyar gyalázó parfümös cikknek, melyre a magyarországi magarság a leghatározottabb bojkottal felelt (no meg egynehány csattanós poffal) a szájpírosító politikusnak.

Azonban úgy látszik: „Ali kezei hosszúak!“ A lakkozottan is fekete körömökben végződő hosszú kezek, nem elégedtek meg ezzel a parfümös gesztussal, mert egy pénzhamisítás kapcsán legujabban belegesztikuláltak a mi romániai, kisebbségi nyomoruságainkba is. T. i. egyik román sovíniszta ujság világgá szerette volna kürtölni, hogy a hamis 1000 leus papírpénzek megint a magyar kormány hamisítványai, melyeknek forgalomba hozatalára a ro-

## A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

### Az öngyilkosok fejfája.

Az immár gyakori öngyilkosságok fejfája vagy cinikus vállvonogatás: „ostobaság“, vagy világfájdalmas és hiszterikus felhördülés: „rettenetes“, vagy pedig megvetés: gyáva volt, megfutamodott az élettől. Pedig...

Az ember vitális, azaz életerővel születik, a derülátással az optimizmussal. És ha az életünk folyamán köpdössük néha a sötétten látás epéit: „nekem úgy sem sikerül semmi jó“, ennek dacára lelkünk ezerráncu rejtekeiben ott él az optimizmus. Azaz magunk sem hisszük keserűségünk egész életre kiható voltában. A borulátás, a pesszimizmus tehát nem állandó jellegzetessége az embernek, inkább az életerőnek átmeneti fáradsága. Aki azonban a legtítkosabb gondolataiban is céltalannak, sötétnek látja az életet, az satnya életerővel él, tehát árnyékba hanyatló lélek. Öngyilkosjelölt. A külső és belső adottságoktól függ ezek után, hogy az illető valóban kioltja az életét, avagy a kísérelt után

visszariad az életbe. Fáradtan vonzóolja magát amíg életereje új életre kap, vagy...

Gyávaság az öngyilkosság a dogma szerint és bűn.

— Pedig...

Szerintünk sem gyávaság, sem pedig nimbuzos bátorság. Kortani lélekrothadás, elvakulás: vakmerőség. Az élettől félve amelyet jól, rosszul de ismer? Hiszen a legrettenetesebb is kevésbé az, hacsak parányira ismerjük. A bizonytalanság mindig félelmetesebb mint egy ismert rossz. És van-e nyomasztóbb félelem mint a halál fenséges bizonytalansága? Aki ismeretlennek nekivág az nem bátor, az merő vakság: vakmerő.

Hallom a közbevetést: „a mi életünk nem csak a miénk, hanem azoké is, akik szeretnek bennünket és ha ilyen nincs is, végképpen az Alkotó tulajdona. Tehát jogtalanság, cudarság bánatot hozni azokra, akik visszamaradnak“.

Mindez szép, de...

De az, aki játszik a halál gondolatával, noha nem akar meghalni, csak az önfélelitéssel a vilális erőt élesztgetni, — egy ilyen öngyilkosjelölt nem gondolkozik normálisan.

Beteg — és minden beteg önző. Már pedig egy beteggel szemben megértőnek kell lennünk. A megértés pedig indokolttá is válik ha meggondoljuk, hogy az a pillanat dönti el a lélek erőlegyöngülésének a fokát, amikor az öngyilkosság megtörtént. Egy csoportnál az életerő, az ösztön győz, és megbánja a tettét, a másik gyógyíthatatlan. Elborult az elme, elhálnak a hamleti „miért“-ek, nincs vágy, nincs ösztön, nincs félelem.

Tehát az öngyilkosság nem gyávaság, nem bátorság, nem bölcsesség sem ostobaság, nem bűn, vagy erény, — hanem: szomorú betegség megváltása. És az öngyilkosok fejfájára azt is oda kellene írni, a megértésünk és sajnálatunk jeléül: „Elsikkasztotta a saját életét.“

Íródott pedig ez ama kislány halálára aki sikertelen vizsgája feletti elkeseredésében öngyilkos lett és gyászba borította szüleit. Ez a sok száraz sor pedig legyen sajnálkozó szívvvel a sirjára dobott koszoru, a szallagon a felirattal:

„Nyugalmas pihenést kíván neked, aki elsikkasztottad parányi életed csiráját.

GAMMA.

mániai magyarság vezetői vállalkoztak irredenta céljaik elérésére és a tönkrement gazdasági helyzet teljes felfordítására. Szóval azt állította az „Universul“, hogy „más változatban, de ugyanazon eszközökkel megint megkezdődött Romániában a magyar földalatti bűnözés machinációja!“

Hogy ez az aljas vád milyen édes ikertestvére a másoknak: azt nem szükséges hosszasan bizonyítani. A párhuzam szinte kéznél fekvő dolog, mert — hitünk szerint — egy azon mentalitásból és ördögi lélekből származik mind a kettő.

Eltekintve attól, hogy a magyarországi frankhamisítás bűnügye az egész világ éber ellenőrzése mellett a legélesebb fogu francia irkász és riporter szelindekek csaholása közepette, a legnagyobb tárgyilagossággal és a legszigorubb büntetésekkel: örökre tisztázódott, — mondom, eltekintve ettől a végleges elintézésről, még mindig elég jó ágyu az elfogult nacionalisták részéről ahhoz, hogy elsütögessék, ha ütni kell valamit és valahol a magyarságon.

Az udvarhelyi nagygyűlés páratlan egyhangúsággal hozott határozatait csak kellett valamivel viszonzni. Előkerült hát Coty ur a maga blasfémiaival és az igazságügyminiszter lapjába Coty lelke beleillatozta a pénzhamisítás vérvádját.

Hiába cáfolták a lapok, hogy az „Universul“ szörnyű fantáziájából semmi sem igaz, mert ez a cáfolat csak a tényállítás valótlanágát cáfolja meg, de nem azt, hogy Romániában minden elképzelhetetlen bünt és bűnözést bármikor hajlandó a sovén elfogultság a magyar kisebbségre ráfogni és reá-kenni, hogy az elnyomást és „a ciankálival való kiirtásunkat“ indokolttá tegye.

Coty megkapta a méltó feleleteket, de mi a modern tetovirozó kencegyárossal szemben nem sokat tehetünk!

Én a magam részéről, mint igaz magyar ember, nem engedek a házamba még Coty szappant sem be! Lesznek még sokan magyar testvéreink között, főleg az igaz magyar nők és magyar anyák között, kik azért, amiért minket pénzhamisítóknak tituláltak és egyenesen kiirtásunkkal fenyegettek meg e borzasztó váddal kapcsolatban: minden Coty terméket száműznek háztartásukból.

Ez a parfümös párhuzam mindnyájunkat egy határozott magatartásra kötelez imádott fajtánkkal szemben! Magyarságunknak csak ruzsos kokottja és parfümös stricije az, akinek nincsen határozott magatartása — a vád- és borkence-gyártókkal szemben!

Gergely Ferenc.

## A ref. Egyházkerület közgyűlése elé.

November hó 14-én ül össze az erdélyi reformátusok parlamentje. Kevés gyűlés elé nézett még oly érdeklődéssel a magyarság, mint e kolozsvári gyűlés elé. Kevés gyűlésre halmozódott fel annyi sérelemnek, panasznak és elégedetlenségnek a tömege s kevés gyűléstől várta és remélte az orvoslást a magyarság közvéleménye annyira, mint éppen az egyházkerület ez évi nagy gyűlésétől.

Az iskoláinkat ez év folyamán ért rengeteg veszteség, a tanítóság feljajduló segélykiáltása, az elnémult harangok panasz szava, a nagy anyagi pangás, a hivek meghasonlása, a számtalanszor beigért, de elmaradt államszegély ügye, a pusztulásra ítelt eklézsiák vészkiáltása, mind mind napirendre kerül, vagy legalább is ott volna a helye.

Erdély református ifju püspökét nagy részben csak hírből ismerik a hivek. Neve legtöbbször egy irodalmi társaság keretén belül szerepel, melynek ő kétségen kívül egyik legillusztrisabb képviselője, de amely társaságnak viszont természetesen nem tagja Erdély református magyarsága s így nélkülözni kénytelen a hivek tábora a pásztor közvetlen munkálkodását, nem érzi még a kapcsolatot, mely a hiveket eddig mindig összekötötte az egyház fejével, nem hallotta még nagy részben az Atya biztató, jóindulatu, elmentéket elsimitó szavát s nem érezte, mert nem volt ki éreztesse az Atyai gondoskodás melegét.

Kincses Kolozsvár történelmi emlékektől és mély történelmi tanúságoktól oly terhes levegőjében úgy látszik, teljesen szakítottak a mult hagyományaival. A tanácsadók rengeteg elfoglaltságuk közepette csak a panaszos írások holt betűiből intézik ügyeinket s nem látják Erdély reformátusságának nyílt és vérző sebeit, melyek mind mind gyógyulásért kiáltanak s melyeket még talán nem volna késő behegeszteni.

A legiszonyubb sorstragédia játszódik le szemeink előtt, melynek hősei és áldozatai: Erdély magyarsága. Az író részére egy kimeríthetetlen témakör s ezzel foglalkozva, az író talán rátalálna a Püspökre. E tragédia fordulatai közepette talán megtalálható az út is, melyen át kivezethető volna ez az ezer sebből vérző nép, ha nem is a kanaáni mezőkre, de fel a hegyre, hol könnyebb a lélekzet, hol nem oly elviselhetetlenül nehéz a sors nyomása.

Az erdélyi ref. egyházkerület nagy gyűlése elé feszült érdeklődéssel néz megtépázott kicsiny magyarságunk. Nem vár csodát, nem akar palotaforradalmat, nem akar rendszer-változtató sulyos kritikát, de igenis megváltoztatását az eddig követett politikának s keresi és várja főleg az ő Püspökét, nem az író, hanem az Atyát, aki megértőleg letud hajolni s aki feltud emelni, aki felismer minden bajt s meggyógyít minden szenvedést. Várja a Pásztort, ki az erős hitűek szépséges országából jön ide miközénk, az elvesztett hitűek, a megtépázottak, az agyonsanyargottak, a multban már nem hívő, a jövőtől nagyon félők közé, aki eljön Erdélyszerte minden kicsiny faluba, minden düledező templomba, megcsendíteni az elnémult harangokat s szól a reménynek és szeretetnek azzal az erős szavával, mely felráz minden kétkedőt, megbékít minden elégedetlenkedőt s visszavezet minden eltévelygőt a hitnek, a reménységnek és a szeretetnek erős várába.

—b—

## Mi minden szabad a liberálisoknak.

Az általános ipari, gazdasági és kereskedelmi leromlás idejét éljük, minden ellenkező liberális felfogás dacára. Egyedül az automobil kereskedelem terén észlelhető egy kétségtelen fellendülés, ha egészségtelen mederben is történt ez meg, mert hiszen egyoldalú és elszigetelt jelenség, mely az ezzel kapcsolatos és szomszédos körülmények elsoványodása mellett, bizonyos idő múlva egy nagy összeroppanáshoz kell vezessen, de amely egyelőre kétségtelenül kenyeret nyújtott tízezreknek s amelyet valami Neroi despotizmus most megsemmisítéssel fenyeget itt Hunyad megyében. Nem kevesebbről van szó, minthogy városunk autótaxi tulajdonosainak megakarnak tiltani a Déva—Szászváros közötti személyfuvarozást. Az autók nagy elterjedésének egyik egészségtelen szimptomájára eklátans példa éppen városunk. Tessék egy pillantást vetni a hatalmas autóstandra s tessék figyelemmel kísérni a város idegen forgalmát, mely mindent megmagyaráz. Mindamellett, de a centralizációs rendszer mellett sok embernek kell ügyes bajos dolgát Déván elintézni s ez a körülmény ha szűkösen is, de megélhetést nyújtott a taxi tulajdonosoknak.

Azonban, mint mindenütt széles e hazában ahol egy kis kereseti lehetőség van, így a Szászváros és Déva közötti országuton is ott találjuk a liberális kapzsiságot, amely egy szörnyen rázó autóbusz képében, mindig zsufolásig megrakva egyik legjobban prosperáló befektetése Hunyad megyének. (Felhívjuk rá az adókvető bizottság figyelmét.) Ennek az utasszállító ketrecnek természetesen előkelő liberális honfiak a tulajdonosai, akik mindenhatóságuknak tudatában monopolizálni akarják az ország útját s egy már régen hatályát veszített törvény alapján, mely dédnagyapáink idejében a delizsáncok dolgát regulázta, kimondatták az autótaxik részére a tiltó rendelkezést.

Természetesen ez annyirara törvénybe ütköző eljárás, hogy sokáig még sem állhat, hiszen nem kevesebbről van szó az autótaxi tulajdonosok evidens sérelméről, mint hogy az egyén szabad akarata a legmesszebbmenőleg korlátozva van. Ki tilthatja meg bárkinek, hogy milyen módon jusson el egy szomszédos városban? Ki tilthatja meg és milyen jogon azt, ha én a rossz országuton, mint amilyen állítólag csak még Albániában van Európa területén, egy Ford taxival akarom kirázni azt a mérget magamból, melyet a sok sikertelen adófelebbezés miatt érzek. Nem, ezt senki meg nem tilthatja. Voltak is olyan okosak, hogy ezt az absurdumot csak szóbelileg közölték az autótulajdonosokkal, — akik igazuknak tudatában városunk képviselőjét kérték fel a közbenjárásra. Az intervencionnak meg is volt a hatása, amennyiben a rendelet végrehajtását a rendőrség egyelőre felfüggesztette s végleges döntésre felterjesztette az illetékes hatósághoz. Ez a kis epizód is egy nagy tükörnek picinyke cserepe, melyben gyönyörűen és tisztán látható a konsolidáció.

## Ön ritkán jár moziba

kedves Szerkesztő ur, mert ha rendesen járna akkor inkább más riport megbízást adott volna. Például kellemesebb feladat lett volna számomra Pipilit városunk ősbóhéját meginterjúvolni mi a véleménye a barátairól, akik hetenkint végigpumpolják a várost a vész-hirrel: „Meghalt Pipili, szegény Pipili.“

Ha fogalmat akar alkotni szerkesztő ur a

moziról, gondoljon a római cirkuszi játékokra. Leglényegesebb megfigyelésem, eltekintve a műsorok ügyes voltától, ugyanis az, hogy itt sem kezdik addig, míg a nagyfejűségek meg nem érkeznek. Annak idején Néro, vagy a konzulok egyenesen váratták a tömeget, hogy a tekintélyüket növeljék. De hej, azóta sok esztendő telt el és ime városunkban rengeteg ember konzulnak érzi magát, mert a hirdetés kezdés után fél órával, sőt egy órával is később jön. Pedig ma már van valami illetlen is, amit ajánlhatok sokaknak, hogy megtanulják: valakit megvárni nevetlenség.

De különben, — igazuk van a későnjárok. Ha a mozitulajdonosok tulzott előzenységgel addig várnak, míg az utolsó hely is megtelik, azaz addig míg a türelmes mozi látogatók belefáradva a sohajtozásba, édesded horkolásba kezdenek — mondom — akkor igazuk van az ő szempontjukból.

Ajánlani merem jóakarattal a t. tulajdonosoknak jól felfogott érdekekben, hogy ne kényeztessék el a közönséget. Mert éppen azok, akik miatt későn kezdik, azok kiabálnak az előadás után legjobban: „borzasztó milyen későn végződik, mert mindig elszakad a film“. (Tessék ez a hála.) A film szakad, ezen nehéz segíteni, de hogy sok embernek a türelme szakad, avagy epehólyaga — ezen lehet segíteni. Csak egyszer kezdjék meg pontosan, ha kell fél ház előtt is — és a sötétben helyre botorkálók meg se fognak mukanni.

Ellenben a legközelebbi alkalommal pontosan fognak jönni. Ha azonban Önök továbbra is ily szeszélyeknek engednek, úgy tessék elkészülve lenni, hogy közönség ágyakat, feketekávé, dominót és kártyát fog kérni. Én elárulom, hogy nagyon szeretem a torma virslit, — ergo legyenek elkészülve...

Vagy pedig...

Tessék pontosan kezdeni.

„Pat.“

## HIREK.

— **Nyugdíjba ment Makkai Dániel.** Szászváros közszeretben álló református kántor-tanítóját, a mi kedves „Dani bácsinkat“, 50 évi megszakítás nélküli egyházi szolgálat után, nyugdíjazta az Igazgató Tanács. Ebből az érdemekben gazdag 50 évből, 33 évet töltött már eddig Szászvárosban kántor-tanítói működésben. Noha úgy a kollegiumi előjárás, mint a ref. egyházközség többszöri felfolyamodással kérelmezte, hogy maradhasson még legalább egy évig szolgálatban — a nyugdíjjogosultság teljes illetményének élvezésére való méltányos tekintetből, — az öreg kultur munkásnak mégis nyugdíjba kellett mennie, mert Angheliescu miniszter a korhatárt betöltött kisebbségi tanítóknak még egy szusszantási időt sem enged a továbbtanításra. Hogy pedig 50 évi példás becsülettel, páratlan hűséggel eltöltött tanítói szolgálat után, valakinek ne legyen jogcime bár egy esztendei továbbszolgálatra a betöltött korhatáron túl: ez a liberális iskolaügyi politikának olyan karakteresztikonja, amelyik nincsen semmilyen érdemre, körülményre, tekintettel, ha kisebbségi tanítóról, kulturáról van szó. Így aztán megeshetik, hogy Dani bácsi 50 évi szolgálat után, csak 60%-os nyugdíj illetményel, — ami kb. havi 1300 leu, — megyen nyugdíjba. Az érdemes egyházi kultur munkást a szászvárosi ref. egyház tovább is alkalmazza kántori munkakörében s hir szerint az Igazgató Tanács is igyekszik Angheliescu drakói, lelketlen szigorát más formában segíteni Dani bácsival saemben.

— **Értesítés és meghívás.** Tisztelettel értesítjük a református gyülekezetet, hogy a régi konviktus helyisége (a várkert bejáróval), a nagy díszterem teljes felszerelésének — szószéknek, orgonának és kényelmes székeknek — áttelepítésével, minden igénynek megfelelő módon, *imateremmé* alakították át. A felszerelési munkálatok november hó első hetén befejezést nyernek. Így a használatba vétel, *alkalmi istentisztelet keretében, nov. 11-én, 10 órakor lesz.* — Testvéri szeretettel kérjük a gyülekezet minden tagját, hogy úgy a felavató, valamint a tovább itt tartandó istentiszteleteken részvételükkel mutassák ki, semmi próba által meg nem törhető vallásos buzgóságukat, hithűségüket. — Krisztus evangéliumát követő szíveknek érezni kell, hogy Isten ott jelenik meg köztünk, ahol tiszta szívvel szolgáljuk az ő dicsőségét. Jöjünk el annál inkább, ha az utolsó idők próbája fájó sebet ejtett szívünkön! Legyen jelen mindenki, akit Isten megáld testi egészséggel és hívő lélekkel. Keressük az összetartásnak, az együtt munkálásnak kegyelmi ajándékait, hogy növekedjünk abban az áldozatos erőben, melyre oly nagy szükségünk van, hogy lelki igényeinkhez méltón építhessük meg állandó templomunkat is. — A felavató ünnepre más felekezeti felebarátainkat is szeretettel hívjuk meg. A ref. egyház vezetősége.

— **Uj református tanítónő Szászváros.** Az Igazgató Tanács a nyugdíjazott Makkai Dániel helyére — egy évre ideiglenesen — kinevezte tanítónőnek: Szabó Irén volt székelykocsárdi ref. tanítónőt. Az új tanítónő november hó 1-ével megkezdte működését.

— **Eljegyzés.** Székely Juliska Szászváros és Rátvay Gyula Arad, jegyesek.

— **„Astra“ mozgószínház.** Vasárnap, f. hó 4-én d. u. fél 5 és este fél 9 órakor vászonra kerül a „NAGY TITOK“ című szenzációs filmdráma. A főszerepben Maxudian. Csütörtökön, folyó hó 8-án este fél 9 órakor „A SEJK FIA“ című 8 felvonásos drámát mutatjuk be. A főszerepben: Rudolpho Valentino és Bánky Vilma. — A n. é. közönség szíves pártfogását kérjük.

— **A vallásos-esték** ez idei sorozata okt. 28-án indult meg. Anyagi és szellemi szorongatásaink közepette nem is igen van már más terített asztal, amely szellemi táplálékra sívargó lelkünk éhségének kielégítésére kínálkoznék, mint a vallásos szervezetek nőszövetségeinek a téli évad alatt rendezett szórakoztató összejövetelei. A ref. nőszövetség-nél már hagyományos dolog az év első vallásos estélyét a reformáció emlékűnnepén tartani. „És annyi balszerencse közt“ ott kapott ez összejövetel menedéket, ahol 22 év előtt az első vallásos estét tartottuk: a Magyar Kaszinó nagytermében, melyet szépen megtöltött a résztvevő közönség. Az estély műsorának dereka Bodor János lelkésznek a reformáció eszméinek a mai életben érvényesülését fejtegető felolvasása volt, melyet a közönség feszült figyelemmel hallgatott. E felolvasás köré csoportosultak Ginsel Irén és Medgyessy Mária szép szavalatai, valamint Glatz Róbertné felolvasása, ki Móra Ferencnek egy erkölcsi tanulságokban gazdag népi zamatu elbeszélésével gyönyörködtette a hallgatókat. Külön kell megemlíteni a dalkart, mely Makkai Dániel karnagy vezetése alatt az „Erős várunk“ című dalt meglepő fegyelmettséggel adta elő. A gyülekezet éneke kezdte és zárta be a műsort.

**Ha jól és olcsón akar szórakozni, nézze meg a mai mozi-előadást. Gyönyörű filmdráma.**

— **Halva találták az anyát, csecsemőjével az ölében.** Piski közelében hétfőn reggel az utmenti árokban 30 év körüli asszony holttestére bukkantak a munkába sitető emberek. A holttestre csecsemősírás tette figyelmessé a munkásokat. A halott mellett ugyanis három hetes csecsemő feküdt kendőbe burkolva. A vizsgálat megállapította, hogy az illető peres Mária háromszekmgyei illetőségű fiatal asszony, akit valószínűleg szívszélhűdés ölt meg.

— **Fürdőrend. Gőzfürdő hölgyek részére** november hó 8-án és 22-én délután, gőzfürdő urak részére bármely szombaton délután. — Kádfürdő csütörtök, péntek, szombat és vasárnap.

— **Tíz év és tíz évszázad.** Az ember ellenfelétől többet tanul, mint barátjától. Most számunkra egy román lap: Az Adeverul kínál tanulságos leckét. A szóbanforgó lap egyik közelebbi számában jelent meg egy érdekes cikk: „Tíz év és tíz évszázad“ címmel. Miért érdemes ezt a cikket kiemelni a sok támadó és becsmérlő cikk közül? Azért, mert ez a cikk színigazságot mond. Abból indul ki, hogy egy budapesti lap egy közleménye alá Nagyvárad helyét a város román nénet: Oradea írta. — „Alig telt el tíz év az egyesülés óta — írja a lap az eset kapcsán — s a román szellem hódítása olyan sikert tud fölmutatni, amilyennel a magyarok tíz század után sem tudtak dicsekedni. Ma Erdélyben a kisebbségek még maguk között is nagyon gyakran használják a román városok elnevezését.“ — Noshát ebben az állításban a cikkírónak tökéletesen igaza van. Magyarok ott is mellőzik a helységek magyar nevét, ahol azt sem a törvény, sem a célszerűség nem kívánja. Megértjük, hogy valaki hivatalos beadványon vagy levélre kívül a román helynevet írja oda címnek, mert ezt törvény szabja meg. Bár itt is például a szászok soha el nem mulasztják a helység német nevét is odairni a román mellé. Általános szokás azonban, hogy a magyarok a levél belsejében, a keltezésnél is — amire pedig a hivatalos hatalom semmit sem ír és nem is írhat elé — szintén a helység román nevét használják.

## Legujabb.

Tíz évvel azután, hogy a háborút megnyertük, — gondolom ilyen frázissal kezdődik manapság minden valamire való cikk — már a nagy mámorból is elég volt, az is elfásította szívünket, testünket, lelkünket. A napilapokat is például ott kezdjük elolvasni, ahol a „legujabb“ kezdődik, ami azelőtt és azután áll, az nem érdekel. Már azt sem vesszük észre, ha az üzletek egymásután húzzák le redőnyeiket, az meg pláne unalmas, hogy az adóvégrehajtók házról-házra hordják a spanyolcsizmát. És mert emigyen elfásultunk, peregnék le napjaink különösen itt Szászvárosban olyan egyformaságban, melyhez képest a Dalai láma napja csupa szenzáció. Ily körülmények között riporterri minőségben ugyancsak szemfüles kell legyek, hogy valamire való szürke cikket összehozzak.

\*

Éppen láttam a tűzoltó parancsnokot a postára rohanni. Na őt meginterjuvolom gondoltam s úgy intéztem, hogy Csóka szegletén ahogy befordultam a mozi fejé, beléje rohantam. Hopp — pardon tűzoltóparancsnok ur, mondék, ah, hocsánat mondja ő, igen éppen jó, hogy találom kedves Alpha ur, a maguk ujságában valami Gamma ur

cikkezik a tűzoltó torony rendeltetéséről. Hát kérem tessék tudomásul venni, hogy a tűzoltó tornyot azért építettük az uszoda előtti térségre, mert először is az a hely a világ, izé — a város közepe, oda jön jövőre ha jól megy a tűzoltószerház is, hiszen ugyebár nem építhetjük a tornyot a piac közepére és a szertárat máshova, másodszor kell a torony tömlőszáritásra, mert a tömlőt használat után meg kell mosni, az a patakban történik és árnyékban kell száritani a toronyban, mert eddig szakszerűtlen kezelés miatt 30-40 ezer leu áru tömlő ment tönkre évenként, (1 méter tömlő 370 leu,) harmadszor kell a torony mászó gyakorlatokra és negyedszer kell a torony mert, stb. uraságod már tudja egye? Na alászólgája kedves Alpha ur.

Rendben van, ajánlom Gamma kollegámnak, ha többet akar megtudni, ütközzék ő is valamelyik szegleten a tűzoltó főparancsnokunkba.

\*

Szombaton a piacon, úgy tudom adó fejében, háztartási cikkeket licitáltak. Ehhez és az ilyesmihez már hozzá kell szoknunk, ma-holnap minden utcasarkon dobolni fognak. Oh áldás, mely reánk szakadtál! Hát csak politizáljanak tovább és hordják ezután is szerte-széjjel a milliárdokat. Remélhetőleg jut nekünk is abból a bizonyos 72 gyűlésből, amit a jövő hónap 18-án nem fognak megtartani.

\*

Egy közismert bankár olvassa a legutolsó szlatinai vasuti szerencsétlenséget. Na, mondja, megint drágább lesz a vasút. Hogy-hogy kérdem? Hát kérem, mondja, azt a sok milliárdos kártérítési pert ami megindul, mind mi kell fizessük.

\*

A múlt pénteken este, séta közben észreveszem, hogy a szászvárosi „helikonisták” gyülekeznek és valahova készülnek. Tudni-való dolog, hogy szászvárosban is van „Helikon”. Ugyan nem irodalmárok mind, inkább vagy talán csakis idealisták. Dehát a mai önző brutális világban nagy ritkaság az idealista emberfia és azért értékes. Szépen utánuk somfordáltam és sikerült a következőket ellesni. A szászvárosi „Helikonok” felmentek a múlt pénteken este a városligetbe Müller bácsihoz flekkenezni, tették pedig ezt a „fő-idealista” tiszteletére annak születése napjára. Hogy hányadik, azt nem sikerült megtudnom, de hogy nem sok esztendő nyomja a vállait, azt el kell hinni, mert hiszen még nem nőt be a feje lágya, különben nem volna idealista. Egy grammfon donauwalzerje mellett kezdődött a flekken. Az ünnepelt Faragó gyógyszerész volt. A flekken jó lehetett, mert az ünnepelt 6 darabot evett, 5 fánkot hozzá, a többiek fejéenként 3—3 darabot. A bor sem lehetett rossz mert ugyancsak fogyott. A legérdekesebb azonban a sorjában elhangzott ünnepi beszéd sorozat volt. Érdekes és meglepő azért volt, mert a jelenlevők mindegyike az asztalnál csukott borítékban kapta az ordert, mely utasította az illetőt, hogy az ünnepelt milyen minőségére kell felköszöntöt mondania.

Az ott felejtett ordereket sikerült összeszednem és itt közlöm:

I. Bede Sándor önkéntes tűzoltó emeli poharát Faragó Endrére mint tűzoltó főparancsnokra.

II. Szántó Sándor gyógyszerészmester, mint gyógyszerészre.

III. Gönczy Pál, mint a Magyar Kaszinó igazgatójára.

IV. Berivoy István, mint nyug. kapitányra.

V. Dr. Bocz Soma, mint újságíróra.

VI. Folkend Gyula, mint a szászág és magyarság közötti megértés előharcosára.

VII. Berivoy József, mint a Kaszinó dalárdájának karnagyára.

VIII. Dr. Martini Ágoston, mint jó étvágyban és testi gyarapodásban osztályos társára. (Mint főgondnokot ki köszöntötte fel? Szedőgyerek).

IX. Az ünnepelt Faragó ur tömörített vizion válasza az elhangzott toasztokra.

Elképzelhető, hogy készületlenül mik hangzottak el, maga az ünnepelt is a meghatottságtól alig tudott tömören válaszolni, de azért mindenki kivágta a rezet.

Lámpaoltás előttig maradt együtt a jókedvű társaság és az a körülmény, hogy ez a sok idealista egy rakáson mindenféle ifjúkori reminescenciákon oly jóízűen hahotázott gondolkodóba ejtett, hátha tényleg idealisták ezek az öreg fiuk. ALPHA.

Cenzurat de: V. Ivășcoiu, secretar de plasă.

**Kiadó üzlethelyiség** Szászvárosban, a Romoszi-ut 10. szám alatt, mely alkalmas borbély-műhelynek vagy bármely más üzletnek, november 1-től kiadó. Ioan Bogdan háztulajdonos. 35 3—3

## Hölgyek figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a n. é. hölgyközönséget, hogy a Főtéren, 26. szám alatt

### női kalapüzletet

nyitottunk, ahol jutányos áron a legújabb divat után készült kalapokat lehet beszerezni. Átalakításokat rövid idő alatt mérsékelt áron eszközölünk. A n. é. hölgyközönség szives pártfogását kérjük tisztelettel:

**Elvira Vulcu és Wine Antoni.**

### Figyelem!

37 3—

**Favágó-géppel** bármily mennyiségű **tűzifát** háznál való felvágásra, a legolcsóbb napi árban vállal

**H. STEPHANI**

Calea M. Viteazul (Országút.)

**Hölgyek figyelmébe!** Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy jóhírű régi üzletembe **női fodrászatot** vezettem be, hol ondolálás és manikürözés a legkényesebb izléseknek is megfelelően eszközöltetik. Szives pártfogást kér **özv. Schönhardt Viktorné.**

## FIGYELEM!

### Uj autó-taxi.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy egy kényelmes **luxus-autót** hoztam forgalomba, mellyel bármely hosszabb vagy rövidebb utra **nagyon olcsó árért,** éjjelnappal a t. közönség rendelkezésére állok.

Szives pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel: 41 1—4

**NAGY FERENC,**  
Strada Gheorge Barițiu Nr. 1.

Légköri zavarok nem bántják,  
s a legtökéletesebb  
műélvezetben lesz része, ha

**Parlophon**  
grammaphonon

**Parlophon**  
lemezekről

hallgatja otthonában a  
világ legnagyobb művészeit.



E világhírű márka gyártmányai  
**feltűnő olcsó árban a**  
„Szászvárosi Könyvnyomda Rt.”  
papirkereskedésében kaphatók

## Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csak a megyében megjelenő újságokból olvashatja.

**Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó**

**„Szászváros és Vidéké”-t**

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120,  
negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!